

Middagsbjudningen

en middag där allt som kan gå fel, går fel - kan ni lösa mysteriet?

Hej!

Roligt att du visat intresse för detta material. Mitt namn är Kim Sjöberg och är lärare för grundskolans tidigare år och fritidspedagog. Jag driver www.oppetklassrum.se och är läromedelsförfattare. I detta material finner du olika upplägg och material kopplade till styrdokumentet.

Just detta material är en introduktion till Fritidshemmets detektivklubb. En serie uppdrag som kommer att presenteras efterhand där eleverna får olika uppdrag. Just detta är ett mer omfattande uppdrag men det kommer även komma mindre omfattande – håll utkik.

Är du nyfiken på fler material eller information så besök gärna www.oppetklassrum.se eller Facebook och Instagram: [oppetklassrum.se](https://www.instagram.com/oppetklassrum.se)

Lycka till!
Kim Sjöberg

kim@oppetklassrum.se

Användarvillkor

Varmt välkommen att inspireras och ta del av material!

- Du får dela materialet men måste ange mig eller oppetklassrum.se som upphovsman.
- Materialet som fil får inte delas på någon annan sida men länk till hemsidan går bra.
- Inspireras gärna men du får inte bearbeta eller på något sätt ändra materialet för att dela vidare.
- Syfte, innehåll och upplägg/struktur får inte på något sätt kopieras i eget skapat material.
- Bilderna får inte kopieras och användas utan mitt godkännande.

Detta verk är licensierat under en Creative Commons Erkännande-
Icke-kommersiell-IngaBearbetningar 4.0 Internationell Licens.

Avtalet i sin helhet finner du på www.oppetklassrum.se

Fritidshemmet detektivklubb har fått ett uppdrag!

Att lösa problem och nyfiket leta ledtrådar – något som engagerar både barn och vuxna. Här bjuds eleverna in till spåren av en middagsbjudning. En middagsbjudning som av någon anledning avslutats alldeles för tidigt, alldeles för plötsligt. Kan eleverna med hjälp av ledtrådar ta reda på vad som hänt? Kan eleverna dokumentera och memorera för att sedan svara på frågor om platsen? Dags för fritidshemmets detektivklubb att agera!

Uppdraget går att anpassa och om det genomförs vid exempelvis Halloween så förhöj stämningen genom att skapa en kuslig känsla och upplevelse.

Syfte

Här får eleverna uppmuntras och uppmanas att pröva egna och andras idéer men också samarbeta och kommunicera för att hitta lösningar.

Läroplanen

Lgr 22

Centralt innehåll

Kapitel 4, fritidshemmet

- Samtala, lyssna, ställa frågor samt framföra egna tankar, åsikter och argument...
- Initiera, organisera och delta i lekar av olika slag.

Övrigt

Här är ett upplägg som kan passa som en enskild aktivitet eller som en del av ett större temaarbete med fritidshemmets detektivklubb. Använd gärna elevernas idéer och tankar för att fortsätta bygga ut aktiviteten. Det finns flera olika förslag på tillhörande aktiviteter i detta material. Det går att använda samtliga eller ta de delar som passar just er verksamhet. Bilagor finns i slutet av materialet.

Tid

Materialet går att anpassa och dela upp i verksamhetens vardag eller använda som helhet på exempelvis ett lov eller skolans studiedag. Använd de uppgifter som ni tycker passar utifrån tiden, verksamheten och gruppen.

Antal tillfälle

8 (men går att plocka valda delar)

Fritidshemmets detektivklubb

Tänk en detektivklubb, en gemenskap som tillsammans möter och antar spännande utmaningar. Utmaningar kopplade till Lgr22. Här kommer ett uppdrag, utformat för fritidshemmet. Detta uppdrag går att genomföra utan att ni skapat en uttalad detektivklubb, men om ni vill starta upp en klubb på ert fritidshem så kommer här några tips.

Presentation

Inled med att presentera fritidshemmet detektivklubb. Låt eleverna vara med och dela tankar och utförande.

Vad kan detektivklubben göra?

Hur är man en bra detektiv?

Vad behöver vi för material?

Anslagstavla

Skapa en anslagstavla där uppdrag, ledtrådar och information samlas. Det finns en tillgänglig logga här som ni kan skriva ut och använda.

Leklåda

Skapa en leklåda med material som bjuder in till både spontan och planerad lek. Förslag på innehåll:

- Kavaj
- Förstoringsglas
- Stämpeldynor för fingeravtryck
- Mindre anteckningsblock och pennor
- Ficklampa
- Solglasögon
- Hatt
- Pincett
- Pensel
- Portfölj
- Kikare
- Avspärningstejp
- Skyltar med siffror för brottsplats (laminera)

Tips! Låna böcker om detektiver och gåtor, låt dessa finnas tillgängliga för att locka till inspiration och läsning.

ID-kort

Eleverna kan skapa egna ID-brickor för sin roll som detektiv, mall finns i materialet. Laminera och förslagsvis kan dessa hängas upp eller samlas i en låda där eleverna kan ta fram brickorna vid lek eller uppdrag.

Tips!

Om möjlighet finns, tilldela varje elev ett skrivhäfte som de själv kan dekorera med klubbens logga och egna bilder. Kanske utklippta bokstäver från reklam eller tidningar. Detta skrivhäfte kan de använda både vid den fria leken och de planerade detektivuppdragen.

Uppdraget har anlänt!

Nu är det dags att samla detektivklubben – första uppdraget har anlänt! Det finns ett förslag på färdigt uppdrag som ni kan skriva ut och läsa upp, har ni en anslagstavla för fritidshemmets detektivklubb så sätt uppdraget där.

Detta behövs
Skriv ut uppdraget

Kvällen igår eller i natt ser det ut som att en middagsbjudning ägt rum på fritidshemmet. Vi var inte bjudna och kanske var det inte meningen att vi skulle få reda på att middagen ägt rum? Det ser ut som att middagsbjudningen plötsligt blivit avbruten eftersom den står kvar alldeles orörd. Nu behöver vi ta reda på vad som hänt och vem som varit här. Vad kan vi dokumentera och memorera från platsen? Är ni redo?

Materialet består av två moment, det ena är att försöka ta reda på vad som hänt och det andra är att dokumentera och memorera för att samla poäng. Båda momenten kan genomföras men det går bra att välja enbart ett moment.

Låt elevgruppen dela sina tankar om vad det tror att det är för middagsbjudning som ägt rum. Ni kan med fördel använda er av samtalsstrukturer för att samtliga elever ska få komma till tals. Det kan organiseras genom att eleverna först får en stund att tänka enskilt och därefter i turordning får de delge sina tankar och därefter kan man lämna en stund för fritt så de som har något mer att tillägga får möjlighet. En fråga från varje grupp kan sedan delges för samtliga grupper vad de tänkt. Titta gärna på olika strukturer från kooperativt lärande.

Varför har den ägt rum?

Vilka har varit där?

Vad har hänt?

Hur kan vi ta reda på vad som hänt?

Varför är det inte undanplockat?

Hur kan vi ta reda på vad som hänt?

Detektivarbete

Eleverna ska nu arbeta i mindre grupper för att tillsammans försöka lösa mysteriet och samla poäng (poängsamling som moment går att utesluta). De ska genom detektivarbete ta reda på så mycket som möjligt och dokumentera.

Dela in eleverna utifrån gruppens förutsättningar, det kan handla om att dela in i blandade åldersgrupper, utifrån klasser eller andra kategorier som passar er verksamhet.

Detta behövs

Skriv ut dokumentet "utredningsrapport"
Anteckningsblock
Platta eller kamera

The image shows a document titled "UTREDNINGSRAPPORT" (Investigation Report) tilted at an angle. It contains a table with several rows and columns, likely for recording observations and evidence. The table has a header row and several rows below it, with columns for different types of information.

Instruktioner till eleverna

- Informera eleverna om att de snart ska få besöka rummet där middagsbjudningen ägt rum.
- De får inte röra något i rummet, enbart titta.
- De tilldelas dokumentet med punkter som de ska ta reda på men behöver även dokumentera genom att anteckna och/eller ta bilder. Detta eftersom de även kommer att få frågor efter att de besökt platsen, därav att de behöver en dokumentation att utgå ifrån.
- Eleverna ska fundera över vad som kan ha hänt, varför avslutades middagen så plötsligt?
- Eleverna behöver ha med sig papper och penna när de besöker platsen.
- Om möjligt, ge eleverna tillgång till kamera eller platta för att kunna dokumentera genom att ta bilder.
- Ge eleverna tid att titta igenom dokumentet och samtala om vilka strategier de tänker sig när de kommer in i rummet. Låt dem berätta för er vuxna hur de tänker.

Tips! Eleverna kan göra varsin mapp där de kan samla bilder och anteckningar, eller om de har varsitt skrivhäfte att använda vid detektivklubbens uppdrag. Om eleverna tagit bilder kan de skriva ut och samla dessa.

Dags för utredning

Nu är det äntligen dags för grupperna att besöka rummet där middagsbjudningen ägt rum. Ni förbereder rummet före det är dags för besöket. Ni finner instruktioner och tips nedan.

Detta behövs

Bordsplaceringskort
Tallrikar, servetter, bestick och glas
Matrester
Mjök
Jacka eller kavaj
Sliten sko
Halsband
Hundskål/skål
Äpple
Inbjudningskort
Material för att göra handavtryck
Fönsterskrapa
Fem tjocka böcker med läskigt innehåll
(gärna för både barn och vuxna)

Tips! Ta hjälp av skolbibliotekarie för att välja de fem böckerna. Kanske kan det vara böcker om detektiver och läskiga historier? Låt sedan böckerna vara tillgängliga en period på fritidshemmet om det finns elever som lockas att läsa eller bläddra.

Så skapar ni platsen för middagsbjudningen

- Avsätt ett rum som kan vara tillgängligt för uppdraget, det behöver finnas ett fönster i rummet.
- Skapa en matplats för sex personer (bord med sex stolar)
- Lägg ut bordsplaceringskort (se bilaga), se till så att Pär har Sigrid och Gina på varsin sida om sig.
- Duka bordet för samtliga personer med tallrikar, servetter, bestick och glas.
- Lägg några matrester på tallrikarna och få det se ut som det verkligen pågått en middag.
- Häll lite mjölk i minst ett av glasen.
- Ställ ett äpple av valfri färg på bordet.
- Vält någon stol och något glas, lägg någon servett på golvet.
- Häng en jacka eller kavaj över en stol.
- Lämna en sliten sko vid utgången (lägg den så skonummer framkommer utan att eleverna behöver röra skon)
- Lägg ett halsband i ett glas.
- Lägg fem böcker på bordet.
- Skriv ut inbjudningskortet och skrynkla ihop lite, lägg någonstans på golvet med texten upp så eleverna kan läsa innehållet utan att röra kortet
- Ställ en hundskål (eller vanlig liten skål) med vatten på golvet och lägg en hundleksak, förslagsvis en boll bredvid skålen.
- Gör två handavtryck på ett av fönsterna (dessa kan göras med lite olja och mjöl eller tunn färg som går att tvätta bort)
- Lägg en fönsterskrapa på marken, utsidan av fönstret med handavtryck

Instruktioner till eleverna

Eleverna ska dokumentera så mycket de kan och behöver, när de lämnat rummet kommer de inte att återvända dit. De har frågorna som ska besvaras men det kommer fler frågor framöver så uppmuntra eleverna att dokumentera och memorera så mycket som möjligt. Det kan handla om att observera färger, saker som inte vanligtvis finns i rummet, storlek, antal eller andra detaljer.

Tips!

Om det är flera grupper och det finns behov så tidsbegränsa tiden i själva rummet. Att tidsbegränsa tiden i rummet kan också öka spänningen och ställa krav på samarbetet samt strukturen i gruppen.

För att förhöja stämningen, exempelvis vid Halloween – mörklägg rummet (ett fönster måste dock vara synligt) och låt eleverna besöka rummet med ficklampor. Dekorera med spindelväv och spindlar samt spela "läskig" musik i rummet samtidigt som eleverna besöker rummet.

Ta gärna bilder på rummet så dessa finns efter utredningen är klar om eleverna vill titta, dessa bilder kan även användas för de elever som inte var närvarande just denna dag (går även bra att filma så dessa elever kan se platsen).

Efterarbete

Nu har grupperna besökt platsen och förhoppningsvis fått med sig dokumentation som de kan använda för att svara på frågor. Vad minns vi? Om ni arbetar med momentet som handlar om att samla poäng, samla in elevernas svar och rätta.

Detta behövs

Skriv ut frågeformulär "vad minns ni?"

Instruktioner till eleverna

- Samla er dokumentation (om varje deltagare gjort anteckningar kan dessa med fördel sammanställas) och titta igenom. Minns vi något mer som vi inte skrivit ner eller tagit bilder på? Komplettera.
- Svara på frågeformuläret och samla poäng, ta hjälp av er dokumentation.
- Vad tror ni har hänt, varför avslutades middagen så plötsligt?
Låt varje deltagare i gruppen skriva eller rita vad de tror har hänt och delge sedan varandra i gruppen.

Tips!

Om eleverna är yngre och inte ännu skriver eller läser så kan ni läsa frågorna och låta eleverna berätta. Det går också bra att sammastätta arbetsgrupper där det finns elever som kan stötta med delarna som innebär skriv och läs.

VAD MINNS NI?		
UTREDARE: _____		
Nu kan ni samla poäng genom att tillsammans försöka minnas och samla poäng. Använd er dokumentation, era anteckningar och eventuella bilder för att svara på frågorna nedan:		
FRÅGA	SVAR	POÄNG
Vilken skostorlek hade skon vid utgången?		
Vilken färg hade jackan/kavajen?		
Vad låg utanför fönstret på marken?		
Hur många av gästerna var kvinnor?		
Vilket smycke låg på bordet?		
Vilka satt bredvid Pär?		
Vilken dryck serverades på middagen?		
Vilken färg hade äpplet?		
Hur många böcker fanns på bordet?		
Vad heter ordföranden för Mysteriska bokklubben?		

Vår historia av vad som hänt

Det är spännande hur en och samma upplevelse kan resultera i flera olika historier. Här finns också möjlighet att samtala om hur vi människor kan uppleva och uppfatta olika, inte enbart i denna situation. Att vi tolkar och upplever utifrån erfarenheter och vad vi fokuserar på. Låt fantasin flöda! Eleverna får nu möjlighet att skapa egna spännande berättelser i utgångspunkt från platsen de besökte. Denna uppgift kan göras mer eller mindre omfattande. Här finner ni förslag men anpassa den till er verksamhet.

Detta behövs

Skriv eventuellt ut planeringsmall

Material för att skriva (dator eller penna/papper)

Låt eleverna skriva ner sina berättelser om middagsbjudningen (detta kan ske enskilt eller i grupperna). Det kan också vara en frivillig uppgift, en uppgift som kan vara mer eller mindre styrd. Duka gärna upp ett bord med det material som behövs för att locka till skrivande, en lite **skrivverkstad**. Förslag på material för att skriva och illustrera, exempelvis skrivplattor eller datorer, papper, pennor, färgpennor, färgat papper som bokomslag, häftapparat etc.

Ge gärna eleverna stöd i sitt skrivande. Det kan handla om att exempelvis först planera sin berättelse före de börjar skriva. Detta är inte enbart en fördel om eleverna arbetar själv utan även i grupp. I grupp blir planeringsmallen ett stöd för att komma överens om innehållet före de börjar skriva och därmed kan lägga mer fokus på själva skrivandet än att komma överens om innehållet.

Uppmuntra eleverna att beskriva med flera detaljer så den som läser kan få en känsla utan att ha besökt platsen. Låt eleverna illustrera sina berättelser.

Häng gärna upp elevernas böcker så de kan ta del av varandras.

Instruktioner till eleverna

- Planera din berättelse med hjälp av en planeringsmall (om ni vill använda mallen)
- Använd detaljer och beskrivande ord för att få läsaren att föreställa sig och känna
- Läs igenom din berättelse när du är klar, ändra om det behövs
- Illustrera bilder till din text
- Gör ett inbjudande omslag
- Kom ihåg att skriva bokens rubrik och vem som skrivit berättelsen

Genomsång & utdelning av diplom

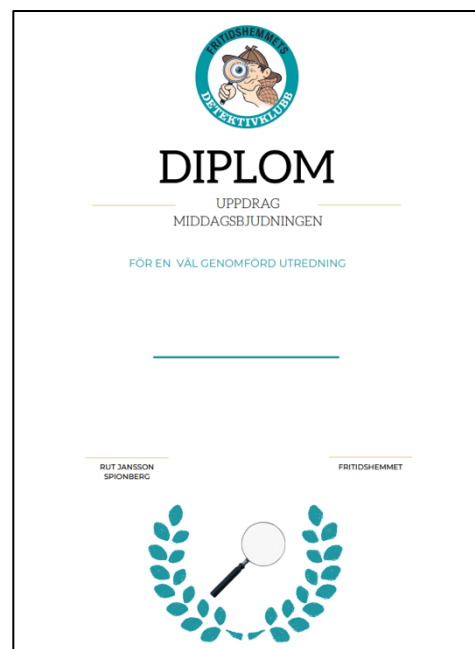
Så, vad hände egentligen på middagsbjudningen? Kanske vet vi, kanske vet vi inte – men vi kan ana. Det finns inga rätt eller fel (vilket är viktigt att belysa och prata med eleverna om eller om ni pedagoger vill bestämma en story som är vad som egentligen skett). Eleverna har själv skapat berättelser om hur det gick till. Kanske var det en fönsterputsare som skrämde middagsgästerna? Kanske fick de besök av ett spöke? Kanske försökte någon objuden gäst ta sig in på middagen eller så kom några barn och lekte på skolgården? Tänk så många spännande tankar, tolkningar och berättelse en och samma utgångspunkt kan ge.

Låt eleverna läsa upp sina berättelser eller kort delge vad de tror har hänt utifrån vad de sett på platsen – vad visar deras utredning? Vilka ledtrådar ligger till grund för deras slutsats?

Om ni samlat poäng kan ni presentera svaren och kanske utse ett vinnande lag. I materialet finns ett diplom att dela ut till alla detektiver för en strålande insats. Det finns även ett mindre märke om det passar bättre än diplom. Märket kan eleverna sätta in i sin anteckningsbok eller mapp, dessa märken kommer finnas tillgänglig i samtliga uppdrag som Öppetklassrum lägger ut. På så sätt kan detta bli något att samla på.

Tipst

Om tid och möjlighet finns så bilda nya grupper, en från varje grupp blir en ny grupp och får i uppgift att dela med sig till de andra grupperna hur de tänkt och vad de tror. Eleverna kan öva på att ställa frågor till varandra och visar på så sätt intresse för vad kamraten berättar. Exempelvis ”vad fick dig att tro att...?” eller ”har du tänkt på att...?”.

Dramatisering av middagen

Låt de elever som vill förbereda en dramatisering av hur middagen gick till. Eleverna kan använda den rekvisita som fanns i rummet. Eleverna kan skriva ett manus och öva sina repliker eller så fungerar kanske improvisation bäst för er grupp? Kanske kan elevernas dramatisering bli ett uppskattat inslag vid samlingarna eller mellanmålen framöver? Låt middagsbjudningen bli en fantastisk föreställning!

Använt materialet?

Dela gärna på sociala medier och ta del av varandras arbete

#fritidshemmetdetektivklubb

@oppetklassrum

Dela gärna på Facebook i gruppen [Oppetklassrum.se](#)

[@oppetklassrum.se](#)

TOP SECRET

UPPDRAG – MIDDAGSBJUDNINGEN

Bästa medlemmar i detektivklubben!

I natt har det varit aktivitet på fritidshemmet. Larmet har inte reagerat trots att det varit i gång. Det ser ut som om det varit en middagsbjudning i en av skolans lokaler. Dock måste någonting ha hänt eftersom middagen ser ut att ha blivit plötsligt avbruten. Middagsbjudningen har lämnats hastigt och dukningen står kvar. Vi har informerat skolans personal att det är förbjudet att röra området där middagen ägt rum eftersom detta nu är en utredningsplats för er detektiver. Undersök platsen men röj inga bevis. Anteckna, memorera och ta bilder.

Samla ihop er och samarbeta för att utreda platsen.

All lycka till!

Vänliga hälsningar

Rut Jansson Spionberg

Rut Jansson Spionberg,

VD för fritidshemmets detektivorganisation

UTREDNINGSRAPPORT

UTREDNINGENS TITEL: _____

UTREDARE: _____

DATUM: _____

Beskriv rummet kort	
Hur många gäster tror du varit på middagen?	
Vad har gästerna ätit?	
Finns det något kvarglömt?	
Vad har det varit för typ av middagsbjudning?	
Har det funnit husdjur? I så fall vilket?	
Vad tror du har hänt?	

VAD MINNS NI?

UTREDARE: _____

Nu kan ni samla poäng genom att tillsammans försöka minnas och samla poäng. Använd er dokumentation, era anteckningar och eventuella bilder för att svara på frågorna nedan:

FRÅGA	SVAR	POÄNG
Vilken skostorlek hade skon vid utgången?		
Vilken färg hade jackan/kavajen?		
Vad låg utanför fönstret på marken?		
Hur många av gästerna var kvinnor?		
Vilket smycke låg på bordet?		
Vilka satt bredvid Pär?		
Vilken dryck serverades på middagen?		
Vilken färg hade äpplet?		
Hur många böcker fanns på bordet?		
Vad heter ordföranden för Mysteriska bokklubben?		

Inbjudan

Nu är det dags igen för vår månadsträff.

Välkomna klockan 22:22, vi samlas utanför ingången och smyger in precis som vanligt.

Se upp så inga små tvåbenta ser er, de vet inte att vi lånar lokalen. Låt vårt sällskap förbli hemligt.

Denna gång är det Gina och Raoul som har ansvar att städa upp alla spår av middagen när vi avslutar kvällen klockan 01:01.

Vi ser fram emot en trevlig kväll, kom ihåg – se till så ingen ser dig!

Varma hälsningar

Mysteriska bokklubbens ordförande

Rutger Boksläpp

Pär

Gina

Raoul

Nikki

Rutger

Inger

DETEKTIV

FRITIDSHEMMETS DETEKTIVKLUBB

NAMN:

SIGNATUR

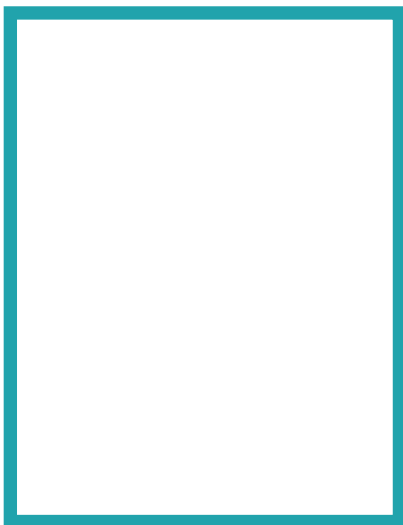
DETEKTIV

FRITIDSHEMMETS DETEKTIVKLUBB

NAMN:

SIGNATUR

DETEKTIV

FRITIDSHEMMETS DETEKTIVKLUBB

NAMN:

SIGNATUR

titel	orientering karaktärer, miljö, tid	problem
känslor	lösning	avslut

DIPLOM

UPPDRAG
MIDDAGSBJUDNINGEN

FÖR EN VÄL GENOMFÖRD UTREDNING

RUT JANSSON
SPIONBERG

FRITIDSHEMMET

